

0722 531 385

646 518 1014

השבוע בקו

היכוננו והתחדשו:

כצה"ב בימים הקרובים יתחדש הקורס בפנים החדשות. עקבו אחר ההודעות

כמו כן הועלו במשך השבוע שמות סף מיוחדים על נדל קידוש השבת

להתחיל

גליון שבועי לגילוי אור הנשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' ותלמודיו

הלימוד היומי בספרי חסידות

לשבוע הבעש"ט
ספד"ק כתר שם טוב

יום	סימן
ראשון	צג - ג
שני	צג - ד
שלישי	צד
רביעי	צה
חמישי	צו - א

פרשת קורח תשפ"א / גליון קס"ג

נקודה מועד דא"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א **דוח אפנו**

עבודת הפרשה מספרי החסידות - בשפת המעשה **דיבורי חסידות**

כדי לעבדו יתברך עם המידות הגשמיות צריכים אמונה ודביקות בהש"ת, ואנשים פשוטים צריכים התקשרות לצדיק וזהירות מנגיעות

יש להתבונן בפרשת קורח על מה היה מחלוקתו שטען "כי כל העדה כולם קדושים" (סו, א, ורש"י מביא מהו"ל שטען כולם שמעו בהר סיני אנכי ה' אלקיך, ויש לבאר הטענה.

והנה הורה לנו הבעש"ט הק' שכל מידה משמש גם לעבודת השם אף המידות רעות, ומבאר זאת על המשנה שמונה המידות של תלמידיו של בלעם הרשע ושל תלמידיו של אברהם אבינו, ומבאר שהמידות של תלמידיו של בלעם הרשע משתמש בהן גם תלמידיו של אברהם אבינו, אלא שלגבי רוחניות. היינו 'רוח גבוהה' שמאמינים בעצמם שיוכלו להתעלות, ויש להם 'נפש רחבה' בשאיפות ותענוגים רוחניים, ועין רעה' כלפי גשמיות. כי כולם משתמשים באותן מידות, אלא החילוק הוא מתי. וכן מציינו באהרן הכהן שהשכיח שלום בין ישראל ע"י שקר.

אבל כשמשתמשים עם מידה רעה לעבודת הש"ת, יכולים ליכשל וליפול עם המידה בגשמיות, על ידי הנגיעות של הגוף גם להשתמש עם זה לצורך עצמו ולרעה, ורח"ל להתרחק מהש"ת. ולכן עבודה זו להשתמש עם הכל להש"ת שייך בעיקר לבני עליה, שיש להם תוקף ובהירות באמונה, שהש"ת תמיד לנגד עיניהם, ומבאר הבעש"ט הק' דוהו שכתוב אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו, דעל ידי הדביקות באמונה שה' הוא אלקי שלנו ויוצאים מכל מיצר או אפשר להתרחב.

אמנם הרבה פעמים מוכרחים להשתמש עם מידה רעה לעבוד את ה', כגון כשנופל ליבו ואין מרגיש שמחה ושייכות לעבוד את ה', או צריך לגבוה ליבו בעבודת ה' ולעורר תשוקה ותאוה להש"ת וכדו', ועל יש לסלק מעליו הנגיעות כמה שאפשר, ולהתקשר עם האמונה שנרצה רק את קירבת ה', וגם העצה לדיק עצמו להאמת הוא להידבק בהצדיק, אשר יש בו בחינת דעת, בחינת משה רבינו, ש"אנפשוטוא דמשה בכל דרא ודרא" (תיקוני זוהר קיב), ואז יש לו הארה מדביקות באמונה, ועי"ז הש"ת יסייע בעדו.

והוה שקורח טען, שכולם יכולים להעלות הכל להש"ת, כמו עבודת הכהן שמקטיר קטורת ומעלה את ה'חלבנה' וכוחות הקליפה להש"ת, ואהרן שהשתמש עם שקר. וטען ש"כולם שמעו אנכי ה' אלוהיך" - כולם דבקים בהש"ת.

על זה השיב לו משה "בוקר ויודע ה'", "גבולות חלק ה'", היינו שאנשים פשוטים צריכים ליהדר מלהשתמש בגשמיות ויש להבדיל, ובפרט כשחולקים על הצדיק בוודאי אין יכולים להשתמש עם הגשמיות להש"ת. מקור רעוא דרעיון תשע"ז; הדעה והדיבור שמ"ג:

500 גליונות לזיכוי הרבים
נרבת הרדה"ג ר' ירחמיאל ראבינאוויטש שליט"א
דיר המאגזין האביב
דוגל נישואי בנו למוזל טוב
מסכת מוז המעש"ט הק' ותלמודיו וי"ע יסוד למתנת סאטמא בישראל

העיקר להתכונן

עבודת ההכנה למצוות, שנתחדשה ונתעצמה במקהלות חסידים, צריכה ביאור. למה כל כך השקיעו בה, ולמה אי אפשר בלעדיה?

ראשית המחשבה... שמצרף המחשבה של המצוה וההכנה להמצוה או לתפילה למעשה המצוה בעצמה (עין שם עוד דברים נפלאים, שגם להיפך ח"ו, אם האדם אינו מכון ורוצה בחטאיו, אזי גם חסר בהם העיקר, ולכן הרורר תשובה מספיק. וכן עיין שם הקשר לפרשתנו).

התכוננת למועד ובהתקדש ליל החג היית כבוי וחסום? התכוננת לתפילה ולמעשה כשהתחילו 'הודו' שקעת בחלומות? אין למה להתייאש. משום שההכנה עצמה כבר עשתה את פעולתה. אם התכוננת - כבר הבאת את הלב להש"ת. ואף אם המעשה עצמו היה נטול לב - הרי הוכיחה ההכנה על סופה, והש"ת מצרפה למעשה.

המעשה והמחשבה

יש כאן הגדרה מאירה וברורה במהות ההכנה שנהגו חסידים לכל מצוה:

בכל מצוה יש מעשה ומחשבה. מהי המחשבה? הרצון הפנימי להידבק בהש"ת, וזה העיקר! כי רחמנא לבא בעי. מעשה המצוה הוא זה שמוציא לפועל את הרצון הפנימי.

ולכן הדבר הראשון שאנו עושים זה קודם להתכונן אל המצוה, לגשת ברצינות, לחפוף להתקרב להש"ת על ידה, להשתדל לכך. זהו בעצם ה'לב' של המצוה, ואם כבר עסקנו בכך, כבר עברנו את רוב הדרך. עתה בעז"ה בוודאי נרצה שגם מעשה המצוה עצמו יהיה מלא מחשבת ביטול ודביקות להש"ת, אבל גם אם לא זכינו ח"ו, כבר הקדמנו את המחשבה לפני המעשה.

ובמילים יותר ברורות: הרי כשעשינו הכנה לפני התפילה והמצוה, ממה זה נבע? זה נבע ממקור טהור של נשמתנו הקדושה שרושפת רשפי אש להידבק בהש"ת. והרי זה כל ענין המצוה, לקשר את נפשותינו ורוחותינו ונשמותינו בהש"ת, רק שזה מתבטא בפועל במעשה המצוה. אם כן אפוא, שהקשר הפנימי יש כבר - מעשה המצוה גם הוא כבר מבטא את מה שהוא צריך לבטא.

ולסיכום אנו למדים מכאן למה אחת מאבני יסוד הנהגתו של חסיד היא להתכונן לכל מצוה, לכל תפילה, לכל דבר טוב. כי אז, ברגע ההכנה, אז מתרחש הדבר העיקרי, הבאת הלב והקשר הפנימי להש"ת. שם זה מתחיל. בדרך כלל זה גם ממשיך במעשה המצוה עצמו, אבל גם אם לא, זה כבר מצוה חדורת דביקות בהש"ת.

הוא השקיע בהכנות. באמת השקיע. כבר חודש לפני החג למד את הספרים הקדושים, שמע שיחות, קרא מאמרים. הוא הרבה בלימוד, נתן צדקה, טבל מקוואות. הוא השתוקק לקבל את אור החג וקדושתו.

למעשה כשהגיע החג, הכל היה יבש. הוא החזיק את הלולב ומיניו, והרגיש שאין בלבו כלום. הוא היה מרוקן לגמרי, חלול, נטול חיות והתלהבות, נעדר כוונה והתחברות. לולב יבש.

ואז החלו להתקרב ימי החנוכה, וכבר לא היה לו כח להשקיע. למה להתכונן לחינם? תהה לעצמו.

הכנה קודם כל דבר

עבודת ההכנה למצוות, שנתחדשה ונתעצמה במקהלות חסידים, צריכה ביאור. למה כל כך השקיעו בה, ולמה אי אפשר בלעדיה? וכי לא ייתכן לגשת למצוה כמות שהיא? גם: מה הפשט של הפתגם החסידי העתיק ש"ההכנה למצוה גדולה מהמצוה עצמה"? הרי המצוה היא אור הש"ת, וכיצד ייתכן שההכנה גדולה הימנה?

ה'מאור ושמש' (יומא הדילולא השבוע) מגדיר בפרשתנו הגדרה נפלאה בענין זה, שמאירה לנו באור חדש את עבודת ההכנה. **"דהנה יודע העיקר באדם רק המחשבה והכוונה, רחמנא לבא בעי. והנה מדרך האיש הישראלי ההולך בדרך אמת לעשות הכנה קודם כל דבר שרוצה לעשות, הן לתפילה - עושה מקודם הכנה מכמה ענינים כל אחד לפום מה דמשער בשיעורין דיליה, לפי שכלו ומוחו, שעושה מצוות ומעשים טובים מקודם, ומהרהר בתשובה או לומד תורה קודם, וכדומה שאר הכנות."**

ה'מאור ושמש' מבאר שם שהשלב שבו יהודי מתכונן למצוה, הוא ה'לב' של המצוה. באותו שלב הוא מגיש את רצונו הפנימי בהש"ת, הוא לא ניגש אל התפילה כדבר יבש, אלא הוא רוצה להשיג בה דחילה ורחימו. זהו ענין הלב, שהוא גם העיקר כאן **"דהעיקר באדם רק המחשבה והכוונה, רחמנא לבא בעי"**.

אומר ה'מאור ושמש' בקדשו: **"והנה אם אחר כך עומד ומתפלל ויכול להתפלל לפי שכלו בדחילו ורחימו - אזי בודאי מה טוב ומה נעים, ואשריו שהיה המחשבה טובה והמעשה גם כן טוב. ו[אולם] הגם שבעמדו להתפלל אחר כך אינו יכול להתפלל - אף על פי כן הכל הולך אחר**

מנוחת הנפש

הלחץ שהשבת / היו"ט / התפילה תצליח מכביד עלי, מה הפתרון? ומתי הקב"ה משלים בשבילנו את מה שלא קיימנו בפועל?

משפיע: וואס הערט'צען אברהם יצחק? איך עבר עליך השבת? ומה המצב בישיבה?

אברהם יצחק: ברוך ה', נפלא מאוד. אני ממש מלא הכרת הטוב על השיחות שאני זוכה לשמוע מהמשפיע, אני מרגיש שזה ממש מרגיע אותי, ומלווה אותי למשך כל השבוע.

משפיע: מרגיע? לקאפלימענטס הזה לא תכננתי... מה מונח אחורי המילה 'מרגיע'?

אברהם יצחק: המשפיע הרי יודע שאני לא יהודי בעל'היבת אני לא רוצה שעבודתי תהיה כמצוות אנשים מלומדה ח"ו, כשמגיע שבת אני רוצה שהשבת תהיה כמו שצריך, שאהיה דערביי ב'נשמת', וגם בימות החול אני רוצה להתפלל כמו פרושים ועניינים, המשפיע יכול להבין וכו' וכו' בעוד המון פרושים מאוהב לעבודת ה', לבד אם כן איזה לחץ אני נושא על כתפיי. מה לעשות, עבודת ה' הוא דבר מלחיץ, אתה צריך להיות זהיר כל הזמן שלא להתגשם מדי ולא לעלות במדרגות יותר מדי... אז לפחות בכל פעם שאני יוצא מחדר המשפיע עם הבהירות הנפלאה שאני מקבל מה בדיוק נדרש ממני לעשות ואיך וכמה אני נרגע.

מותן לסמוך על בטחון בעבודת ה'?

משפיע: אני הנהגה אמנם מאוד מגישתך הרצינית לכל דבר שבקדושה, אבל הייתי רוצה למנוע ממך את הלחץ המיותר לפני כל מצוה ולפני כל שבת ומועד... ולדעתי רוגע זה צריך להיות נחלתך באופן קבוע, ולא רק כאשר אתה בא אליו ולכן הייתי רוצה לדבר עמך היום על הענין הזה עצמו: כי לדעתי הלחץ, חוץ מאשר הוא עלול להביא את האדם לידי כעס ואף לידי הקפדות ומריבות וכדומה, הרי הוא עצמו מפריע מאוד לעבודת ה', כי הוא נוטל מן האדם את הרוגע והשמחה הטבעית הצריכה לנוח בלב עובד ה'.

אברהם יצחק: נו, מה אעשה? זה מה שאני אדרבא, אתה יכול לשנות את טבעי? הייתי שמח מאוד להפטר מן הלחץ, כי מי כמוני יודע כמה זה מפריע, ואף יותר ממה שאמר המשפיע, כי הרבה פעמים יכול אפילו ליפול עלי איזה מין עייפות כאשר אני נזכר שמתקרב איזה זמן קדוש ומרומם, ואני מרגיש כאלו משא כבד עומד ליפול עלי... ועלי להגיש לומר, שמעצם השבת אני הנהגה מאוד, וכן גם מכל מצוה ועבודה, וברוך השם יש הרבה זמנים טובים ומאירים שלבי מלא בשמחה והתרוממות הרוח, אבל הייתי מעדיף לחסוך ממני את הלחץ של לפני השבת וכדומה, וכן גם להיפטר מן הלחץ וה'אונגעצויגןקייט' סביב המצוה...

משפיע: אשאל אותך שאלה מעניינת. האם שמעת פעם על המושג "בטחון" בעניני עבודת ה'?

אברהם יצחק: ממש לא. אדרבה לפי זכרוני כתוב בפירוש בחובת הלבבות שבנוגע לעבודת ה' אסור לסמוך ולהשתמש בבטחון שבוודאי אצליח לדעת את המסכת, או לסמוך על הקב"ה שהמצוות יהיו נעשים ממאליהם...

משפיע: פשוט שלא לזה היתה כוונתי. אבל בכל זאת בעבודת ה' גם כן צריכים ומוכרחים לבטוח בה, ורק הבטחון האמיתי בהש"ת נותן את הרוגע והשלוה

בעבודת ה', ובלעדיה אי אפשר להצליח בשום דבר.

אברהם יצחק: נו, אז איזה בטחון אם כן שייך בעבודת ה'?

משפיע: בכדי להבין אימתי משתמשים בטחון, צריכים להגדיר לעצמינו על מה מועילה הבטחון. שהרי הבטחון נותן רוגע לאדם שלא ידאג ושלא יהיה טרוד ונפחד מכל מיני דאגות, ולכן כאשר מדברים על בטחון בעבודת ה', צריכים להגדיר קודם כל מה הם ה'דאגות' וה'לחץ' שמטרידים את האדם, ולאחר מכן נוכל להבין איך הבטחון הוא פתרון לזה. תאמר לי תחילה איזה דאגות ולחץ יש לפני עשיית מצוה?

אברהם יצחק: פשוט מאוד. יש לי לחץ שאצליח לעשות את המצוה כראוי, שלא יהיו מפריעים מבפנים ומבחוץ, שאצליח להתרכז במוח בלי בלבול מחשבות, שלא אמצא את עצמי באמצע השבת שזכמי בהרגשה של חול - א מדרב אם חלילה אמצא את עצמי בהרגשה של חול - א וואקנדיגע מצב... חס ושלום... וכך גם בענין התפלה, יש כמובן לחץ שהתפלה תפעול כראוי, שיהיה תפלה הגונה עם כוונת המוח והלב, ועם אש שלהבת קודש... קשה לי לבטא במילים בדיוק את כל הדאגות והעול, אבל ניסיתי ככל יכלתי...

שני סוגי לחצים

משפיע: אתה דווקא מבטא את עצמך טוב מאוד. והייתי מחלק את הלחץ והדאגה לשני חלקים, האחד הוא האם אצליח לעשות את המצוה כראוי, והשני האם המצוה תצליח לפעול כראוי, דהיינו שהיא תשפיע עליך לשנות אותך ולרומם אותך לגמרי.

אברהם יצחק: נכון מאוד! טאקע דאס איז די זאך!

משפיע: על עניינים אלו בדיוק צריכים בטחון, כי על אף שעל עצם עשיית המצוה אין לסמוך בי'בטחון על הקב"ה שהוא יעשה במקומך, כי הרי עלינו המצוה לעשות, ועל האדם לעשות את כל ההשתדלות בכל כוחותיו כדי לעשות רצונו יתברך - אבל מאכן והלאה - בטחון! דהיינו, אם נכנס במוח הרהור של דאגה אולי יהיו מפריעים, אולי לא אצליח להתרכז, זה סותר את הבטחון בהש"ת! כי הרי אני מסורים לגמרי בידיו, והוא רוצה בטובתינו, והוא ורק הוא יכול להטיב עמנו, ואף אחד בעולם אינו יכול להפריע את שפעו הטוב, ואיפה שייך דאגה? ואפילו אם באמצע היו הפרעות ותקלות, הרי גם זה ממנו יתברך, ולא יועילו שום התחכמויות ותחבולות להסתדר לבד...

אברהם יצחק: בעצם דיברת עתה על החלק הראשון של הדאגה. ומה עם החלק השני שהזכרת, שהוא הדאגה והלחץ האם אצליח לעשות את המצוה או התפלה באופן הראוי שישפיע עלי לרומם אותי והלאה, ולהשפיע עלי את רוח הקדושה שילוה אותי בהמשך הימים? הרי החלק הזה מוטל עלי בעצמי, כי הוא חלק מן ההשתדלות והעבודה שלנו, וזה תלוי לכאורה רק בהכנה שלנו?

משפיע: ראה נא. תחילה עלי לציין אותך לשבח שיש לך בכלל דאגות כאלו, כי זה עצמו מורה שהנך עובד ה' בפנימיות ולא בשטחיות וחיצוניות, והנך מבין שמצוה צריכה לרומם ולקדש אותך, וצריכה להשאיר רושם על האדם גם אחרי השבת, ואף לאחר התפלה.

אברהם יצחק: נו נו, המשפיע עושה זאת מער ווי סאז... אבל מה "למעשה"? הרי יש לחץ כזה, איך מתמודדים עם

זה? איך אני גורם שהלחץ לא יכביד עלי את המצוה?

הקב"ה משלים!

משפיע: יסוד הדברים הוא, כאשר האדם מבין שעבודת השם הוא דבר נעלה ומרומם מאוד, כי אנו הרי עובדים לקל מלך גדול וקדוש, ולאמתו של דבר אין שום נברא שיכול לבוא ולומר שהוא יכול לעבוד את השם כראוי, ויש ביכלתו לצאת את חובת יוצרו כמו שצריך, כי אפילו המלאכים והשרפים אינם יכולים לעבוד בצורה כזו שתתאים באמת למלך גדול וקדוש כזה. אלא מאי? הקב"ה הרי צוה אותנו לעבדו, והוא צוה עלינו להתפלל לפניו ולבוא בהיכלו בימים הקדושים והמאירים, שהם השבתות והמועדים שאנו נכנסים ובאים להיכל קדשו להתענג בתענוגים, והוא הרי יודע את הכוחות והיכולות שלנו, וממילא מוכרח שהוא דורש מאתנו לעשות את מה שאנו יכולים, ואת היותרת הוא ישלים ברחמי.

אברהם יצחק: ומינין נדע אם אנו עושים אכן כל מה שאנו יכולים לעשות? והאם אנו עושים אותם כראוי וכנכון?

משפיע: בנקודה זו צוה ועולה שוב ענין הבטחון. כי יסוד הבטחון הוא "מנוחת נפש הבוטח" כלשונו של החובת הלבבות, והוא ההרגשה שאנו נתונים בתוך חיקו של אבינו הרחמן, שאהבתו אלינו היא בלי שיעור וגבול, וכל רצונו היא להטיב לנו בלי שיעור, וכאשר אנו משתדלים לעשות רצונו, ומתכוונים למצוה מתוך תשוקה ואהבה להש"ת, ומכנינים את עצמינו בטהרת הגוף והמוח, בטוחים אנו בוודאות שהקב"ה רואה את הרצון והחשק, ומחשב כל גייעה והשתדלות, ובוודאי הוא ישלים ויגמור בעדינו את הכל, ולכשון הפוסק בתהלים (יא, א) לקל גומר עלי, שהקב"ה גומר ומשלים את העבודה שלנו.

אברהם יצחק: זה יסוד נפלא! זאת אומרת ש'לקל גומר עלי' שהקב"ה גומר ומשלים את כל מה שחסר מן המצוה? מה שלא הגענו לעשות הקב"ה משלים בעדינו?

משפיע: לא. כי כל זה הוא רק אם הרצון בשלימותו. וכך איתא בשפת אמת בכמה מקומות (עיין בראשית תל"ז) שמה שעלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין - נשאר כך גם היום - שבמחשבה העולם מתנהג בדין, זאת אומרת שמחשבת האדם צריכה להיות בשלימות לגמרי, בלי שום פשרה וקולא, כי בעולם המחשבה של האדם עליו להיות בשלימות לגמרי, דהיינו לרצות ולחשוך לעבודה שלמה וראויה עד הסוף. אלא שבסוף - בעולם המעשה - נברא העולם במדת הרחמים, דהיינו שאם הרצון והמחשבה היו כראוי, משלים הקב"ה בעדינו ברוב רחמי וחסדי, ומרצה מהמעשים שעשינו אף אם לא השלמנו כראוי.

אברהם יצחק: זה יסוד נורא ונפלא. אבל האם אני יכול להיות בטוח שאכן הרצון שלי בשלימות? הרי הקב"ה משלים וגומר בעדי רק אם הרצון והמחשבה בשלימות, מי יודע אם אכן מחשבתי שלימה עד הסוף?

משפיע: אבל על זה עצמו צריכים גם כן בטחון! שהקב"ה אינו דורש מאתנו יותר מהכוחות שלנו, ושהוא חפץ רק בטובתינו, ועושה הכל בכדי להטיב עמנו, ולכן כאשר האדם עושה את שלו, ומתכוון למצוה ולשבת בחשק ורצון, אין מקום לחשוש שמא ושמא ואולי... זיין פריילאך! זיין רוהיג! רק זה הסימן לעבודה אמיתית, כי רק זה סימן על אדם הסומך על הבורא יתברך.

500 גליונות לזיכוי הרבים

נדבת הרה"ח ה' י' ישע' אשר ועלי' בר"מ סאמעט שליט"א לרגל חולדת בני למוול טוב

500 גליונות לזיכוי הרבים

נדבת הרה"ח ה' ר' יצחק דוד פעלדמאן שליט"א לרגל חולדת בני למוול טוב

1000 גליונות לזיכוי הרבים

נדבת הרה"ח ה' מנחם מענדל בר"מ נוטליב שליט"א לרגל חולדת בני למוול טוב

לעיורי נשמת

האה"ח מרת שרה ב"ר יצחק ע"ה

נדבת הרה"ח ה' י' יצחק שמורא קרויס שליט"א

לרגל חולדת בני למוול טוב

נדבת הרה"ח ה' ר' אברהם יצחק בר"פ

פרידמאן שליט"א לרגל חולדת בני למוול טוב

עבודת התענוג

מה משמעותו של 'יומא דנשמתא'? מה פשרה של מצות 'עונג שבת'? מה בין עבודת העבד לעבודת הבן? דרך העבודה ביום השבת קודש

ומעשים הם ענינים חיצוניים הדומים לנכסים ומעוררים פחד ודאגה שלא יאבדו הימנו. אבל עיקר העונג הוא כאשר האדם מחובר לעצמו ופנימיותו, וזהו העונג הגדול ביותר שבו ימצא האדם מרגוע וסיפוק לנפשו.

ומהו עצמו האמיתי ונפשו האמיתית? מציאות השי"ת. ולכן כאשר יאיר באדם אור הנשמה, וירגיש איך כל מציאותו היא מציאות השי"ת, אזי יש לו לאדם עונג אמיתי.

והתחברות פנימית, עד שחיהם משותפים ומתאחדים יחד, ובשמחת וטובת האחד ישמח לב השני, ובצערו ח"ו יצטער, כי כל אחד חי בעצם חיי השני.

ועל דרך זה בעבודתו יתברך שמו: הנה כאשר התקרבות אליו יתברך היא ע"י העבודה ד'סור מרע ועשה טוב' להתגבר על הגופניות ולהתייגע בתורה ומצוות, הנה התגברות ויגיעה זו חשובה מאוד לפניו יתברך, אמנם היא בבחינת 'עבודת עבד', שמעשיו יקרבוהו ומעשיו ירחקוהו. אבל כאשר התקרבות אליו יתברך היא מצד ההרגשה וההתחברות הפנימית אליו יתברך שהוא יתברך עצם חיותו, והוא כל מציאותו וקיומו, הנה זוהי התקרבות עצמית, כקירוב בן אצל אביו שמחובר אליו יתברך וחי את אלקותו יתברך.

והן אמת שאי אפשר שתהיה התקרבות אליו יתברך אלא כאשר יוצא ממציות עצמו, אמנם כאשר זכה להתחברות אליו יתברך מצד הארה שהשי"ת מאיר בו, הרי בזה גופא כבר אינו מציאות נפרדת ממנו יתברך, אלא חי את היותו 'חלק אלוך ממעל' - שהפירוש הפשוט בזה הוא שכל מציאותו היא **חלקו ונחלתו** של השי"ת (חלק מלשון נחלה). וגם שייך בזה הפירוש הפנימי - שהוא אחד עם השי"ת עד שהוא כביכול **חלק אלוך ממעל** ממש.

וזה גופא הוא הענין מה שמכנים את הנשמה 'חלק אלוך ממעל' - כי אכן דביקות הנשמה במאצילה אינה מצד התקרבות ע"י מעשיה הטובים, אלא דביקות עצמית שאינה תלויה במעשים. דביקות עצמית מצד הארת אלקותו יתברך המאיר בה, עד שכל מציאותה מתחברת בעצם אליו יתברך.

ובאמת, הרי אמיתת ההתחברות והדביקות בו יתברך היא רק באופן זה השני, שהיא ההתחברות והדביקות העצמית, מה שאין כן התקרבות ש"ע"י עבודה במעשה ביסור מרע ועשה טוב' - היא סוף כל סוף התקרבות וחבור חיצוני, שסוף כל סוף לא נתהווה עצם מציאותו להיות מציאות של דביקות בהשי"ת.

ג

קירבה של עונג

וענין הדביקות הלזה הוא ענין להתענג על ה'. כי כאשר התקרבות להשי"ת היא מצד העבודה ד'סור מרע ועשה טוב', הרי אינה קירבה של עונג. שהרי זוהי יגיעה לאדם לצאת מעצמיותו. אבל כאשר התקרבות היא מצד הדביקות וההתחברות בו יתברך, מצד שהאדם חי את אמיתת מציאותו ומשיג שכל כולה רק אור וחיות השי"ת, אזי היא קירבה של עונג, שהרי אינו יוצא מעצמיותו אלא להיפך חי היטיב את עומק מציאותו, ומציאותו מתאחדת במציאות השי"ת.

ולא עוד אלא שכל ענין העונג לא שייכא אלא באופן זה. כי עונג הוא ענין פנימי ונפשי, וכאשר האדם חי את מציאותו כישרונותיו ומעשיו - שהם ענינים חיצוניים - לא יביאהו לעונג אמיתי. ואפי' אם יש לו הצלחות בכישרונותיו ומעשיו, לא יגיע בהם לסיפוק אמיתי, כי הכישרונות והמעשים הם דברים משתנים ולא ימצא האדם בהם מנוח לנפשו. וכמו ש'מריבה נכסים מרבה דאגה', כך כישרונותיו

כולנו יודעים ששבת קודש היא 'יומא דנשמתא', בה מתפשט אור הנשמה בעולם. אבל כיצד זה מתבטא למעשה? איך זה משנה בעבודת האדם לקונו? מה בין 'עבודת גוף' ל'עבודת נשמה'? והתשובה לכך היא שבשבת קודש עבודת האדם היא להתענג על ה', כפי שנצטוונו במצות 'עונג שבת' - להתענג על ה' ולהיות מזיו שכירתו, כלשון הכתוב 'וקראת לשבת עונג'. וזוהי עבודת הנשמה. וכפי שיבואר בע"ה.

א

שתי דרכי עבודה

יש שני אופני התקרבות אל השי"ת. האחד הוא ע"י העבודה והיגיעה ב'סור מרע ועשה טוב', ויש אופן נוסף של התקרבות להשי"ת, והוא ע"י דביקות והתחברות פנימית אליו יתברך.

והנה התקרבות אל השי"ת ע"י העבודה והיגיעה היא פשוטה ומובנת לכל אחד, ואין צריכה להרבה ביאור, כי פשוט שבוה שהאדם גובר על חומריות גופו ומכניע עצמו להשי"ת, הן ביסור מרע' - לא להמשך אחר תאוות גופו אלא להכניע מידותיו ותכונותיו הרעים, והן ב'עשה טוב' - להתגבר בעבודת הבורא ביגיעת העבודה בתורה ותפילה ומצוות ומעשים טובים, הנה וודאי שבכל זה יוצא האדם מישותו ומקרב עצמו אל השי"ת, וממשיך על עצמו אור אלקותו יתברך המלושב בתורה ומצוות.

אבל האופן השני של התקרבות אל השי"ת, שהוא ע"י דביקות והתחברות פנימית אל השי"ת, צריך ביאור והרחבת הדברים כי רבים אין יודעים יודעים מהותו ודרכיו.

והענין הוא שכאשר זכה יזכה האדם ויתגלה בו אור נשמתו ויאיר בו אור אלקותו יתברך, שמרגיש בכח נשמתו שכל מציאות עצמו אינה אלא אור השי"ת, הנה בהארה זו עצמה הוא מחובר ודבק בו יתברך, בלא צורך לשום מעשה ופעולה כלל. כי הארה זו עצמה של נשמתו האלקית, שמאירה בו ההשגה שאור אלקותו יתברך הוא כל חיותו ומציאותו - היא עצמה הדביקות בו יתברך, לא פחות מהדביקות ש"ע"י העבודה לפניו יתברך. כי כאשר מאיר בפנימיות האדם אור וחיות אלקותו יתברך, הרי בזה האדם מתחבר אל אלקותו יתברך עד שמרגיש את מציאותו ואור השי"ת כמציאות עצמו, ואור השי"ת הוא חיותו ממש, והיא ההתחברות הגדולה ביותר אליו יתברך. ועל דביקות זו יתפרש הכתוב **'אז תתענג על ה'** כ"פשוטו, שיתענג בהרגשת קירבתו יתברך, ואשר הרגש ותענוג זה הוא גופא הדביקות וההתחברות בו יתברך. וזהו עונג השבת, וכדלהלן.

ב

התקרבות עצמית, פנימית

ידוע שיש שני מיני עבודות - 'עבודת עבד' ו'עבודת בן'. והם שני מיני התקרבויות אלו.

כי התקרבות **העבד** אל אדונו היא כפי רוב העבודה, וככל שיעבוד העבד יותר בחריצות - כן יהא יותר יקר וחשוב אצל אדונו. ולעומת זה **הבן** אין חשיבותו כפי רוב העבודה, ולא בזה תתגבר אהבת האב אליו, אלא במה שנמצא אצלו ומתראה עמו - בזה גופא יתעורר האהבה והחשק ביניהם והתענוג בו יבוא מצד עצם התקרבותם. ואפילו כאשר הבן עושה דבר שירות לאביו, הרי זה בכדי לבטא את האהבה ולגלותו אל הפועל, ולא ששירות זה יפעל את האהבה. אלא הקשר ביניהם הוא קשר פנימי שיש ביניהם הרגשה

ד להתענג? אפשר רק מהנשמה

ומכאן מגו מעשים לענין 'עונג שבת'.

כי הנה צריך להבין, למה כאשר האדם אוכל ושותה ג"כ מרגיש תענוג. והענין הוא כי ע"י האכילה ושתייה מתחזקת חיות נשמתו, ומאיר אור חיותו, ומהו מתענג. וכמו כן כל שאר התענוגים, כטילול ושעשוע, שבכל אלו יש התרחבות לנשמה מצמצומה, וכאשר יש התרחבות יש תענוג. והתענוג מידידות ורעות, היא כי על ידי כן מתקיימת ומאירה הנשמה (ואכ"ל סוד הענין), ולכן בהתגלות אורה רגש תענוג. כללו של דבר שבכל חיזוק והארת הנפש - יש תענוג.

אלא שבכל אלו התענוגים יש ג"כ ענין ש'ענג' מתהפך ח"ו ל'נגע'. כי כאשר אין האדם חי באמת חיי נפשו - שהם חיים עם השי"ת דווקא כנ"ל, שמרגיש שמציאות נפשו היא כולה חיות השי"ת ואין לו מציאות עצמית - הנה אין נפשו מתלבשת נכון בקרבו, ולכן אין זה **ענג** הנפש אלא **נגע** שבבילה.

ומה שהאדם כן מתענג בזה קצת, הרי זה מצד מה שהאדם מוכן לחיים נפשיים אלקיים, יש בו מעט השגה ושייכות לכך, לכן קצת מרגיש כל אלו התענוגים הנזכרים. אבל מפני שאין הנפש מלובשת בהם נכון, לכן בקצת ריבוי תענוג יקוץ, ויחשוק לעוד ריבוי ושוב יקוץ. ומה שקץ - בעצם הוא בזה קץ בנפשו וחיותו ר"ל, וזהו **ענג** המתהפך ל**נגע** - שדייקא ע"י הענג קץ בנפשו, ונשאר בישות וריקנות מכל. וכל הנפילות והשירות ר"ל באות מכך שהאדם עולה למעלה ממדרגתו ומתחבר לאור שאין לו כלי אמיתי לזה.

ולכן בימות החול העבודה היא למעט בתענוג, ורק לעסוק בעבודה, שלא יקוץ בנפשו ח"ו, ויאכל רק לשבע נפשו ולא לתענוג, אלא שיהא לו כח לעבוד בוראו - שהוא אכילה ותענוג לשם עבודה ומלאכה השייכא לימות החול. אבל בשבת קודש 'יומא דנשמתא', שכאמור ביום קדוש זה עבודתו היא 'עבודת נשמה', 'עבודת בן' - ישנה מצות 'עונג שבת'. וכמבואר ברש"י שענין הנשמה היתירה הוא שיתענג בתענוגים ואין נפשו קצה בהם. **וההסבר הוא** שביום הנשמה יש לו כלים ראויים לגילוי אור נשמתו, וממילא העבודה היא להתחבר לנשמתו ולהתענג מעצמו האמיתי, היינו להתענג מדביקותו במציאות השי"ת, כי בשבת יש לו רוחב לב וכלי נכון לאור נשמתו, לחיות עם מציאות השי"ת לגמרי, וממילא יכול להתענג בתענוגים שהם גילוי אור נשמתו כאמור, כי נשמתו מאירה בקרבו ביום קדוש זה.

מעובד מתוך שיחותיו של הגה"ח ר' בן ציון אפל שליט"א

רשפיה / כללי וחיצי קודש ממאורי החסידות

איזה חשיבות לתורה אלמלי היתה רק כפי שהלומדים מתארים אותה. איזה ערך היה לצדיקים אלמלי היו כאמת רק כפי שהחסידיים שלהם מעריכים אותם.

הרה"ק ר' מרדכי מלעכעוויטש זי"ע

